

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Guatemala 2026-2031

Innehållsförteckning

1.	Utgångspunkter och mervärde.....	3
2.	Inriktning och mål för det svenska biståndet.....	4
3.	Verksamhet och målrelaterad analys.....	5

1. Utgångspunkter och mervärde

Denna landstrategi styr Sveriges utvecklingssamarbete med Guatemala från och med den 1 juli 2026 till och med den 31 december 2031.

Landet har haft en skör men positiv demokratisk utveckling och har under senare år slagit in på en väg mot ekonomisk tillväxt. En successivt gryende marknad och en reformvänlig regering ger goda förutsättningar för att bygga en solid grund för en fortsatt demokratisk och inkluderande utveckling i Guatemala.

Förutsättningarna för demokrati, rättsstat och mänskliga fri- och rättigheter har stärkts på många sätt, bland annat genom insatser från det civila samhället. Utländska direktinvesteringar i Guatemala ökar. Politisk vilja hos regeringen och stora delar av den guatemalanska privata sektorn att utveckla landet i en positiv riktning, stärker möjligheterna för resultat även inom biståndet. Den guatemalanska utvecklingsplanen innehåller mål som i hög grad är kompatibla med den svenska reformagendan och det finns ett intresse av att investera inom de områden där Sverige kan erbjuda hållbara lösningar. Det bilaterala handelsutbytet har ökat under de senaste åren.

Landets moderniseringsagenda är till stor del fokuserad på områden där Sverige har expertis: digitalisering, elektrifiering, infrastruktur, grön omställning, avfallshantering och hållbar energi. Möjligheter till synergier med svensk verksamhet finns därför inom bland annat hållbar och ansvarsfull gruvnäring, textilindustri, biogas, förpackningssystem samt hållbara teknologier för grön omställning och förvaltning av naturresurser.

Samtidigt lever omkring 56 procent av befolkningen fortfarande i fattigdom. Diskrimineringen mot urfolk, kvinnor och hbtqi-personer är omfattande. Förekomsten av straffrihet och korruption är fortsatt ett stort problem som underminerar likhet inför lagen. I landet finns utbredd organiserad brottslighet och svaga rättskipande institutioner vilket skapar stora samhällsutmaningar. En stor del av arbetsmarknaden utgörs av informella arbeten, låga löner och bristfälliga arbetsvillkor. Klimatförändringarnas effekter på miljö och infrastruktur drabbar människor som lever i fattigdom hårdast, givet deras direkta beroende av naturresurser och jordbruk för sin försörjning.

Utvecklingen i landet är också av vikt för Sverige och Europa. Guatemala är en för Sverige likasinnad partner i Latinamerika som stödjer en regelbaserad världsordning, verkar för demokrati och välkomnar utländska investeringar.

Guatemala har huvudansvaret för sin egen utveckling, men internationellt stöd kan spela en katalytisk roll och behövs för att bistå landets egna ansträngningar för en hållbar utveckling; i synnerhet för att bidra till en hållbar tillväxt, ökad respekt för rättsstatens principer och mänskliga fri- och rättigheter, samt en fortsatt positiv demokratisk utveckling.

I operationalisering och genomförande av strategin ska risk för biståndsberoende alltid identifieras och motverkas. All verksamhet ska utformas för att bidra till hållbara resultat som består efter avslutad insats. Stödet ska vara utformat så att det bidrar till att Guatemala långsiktigt kan ta ansvar för sin egen utveckling och befolkningens välbefinnande.

2. Inriktning och mål för det svenska biståndet

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet utgör samtidigt ett viktigt verktyg för utrikespolitiken och kan bidra till att främja och värna svenska intressen och prioriteringar.

Utvecklingssamarbetet inom denna strategi ska ta sin utgångspunkt i regeringens reformagenda för svenskt bistånd: Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt (UD2023/17726).

Strategin styr användningen av medel som anslås under anslaget 1.1 Biståndsverksamhet, anslagspost 1.7 Latinamerika i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för respektive budgetår.

Sida får indikativt använda cirka 55 miljoner kronor per år för verksamhet inom ramen för strategin för Guatemala 2026–2031. Det faktiska årliga beloppet beslutas i regleringsbrevet för respektive år.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

- Förbättrade försörjningsmöjligheter genom inkluderande institutioner, jobbskapande och handel.
- Stärkt demokratisk utveckling med ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer samt frihet och egenmakt för kvinnor och flickor.

Sida ansvarar för att utveckla målens uppföljnings- och mätbarhet inom ramen för sin operationalisering av strategin, exempelvis genom formulering av indikatorer och/eller delmål.

3. Verksamhet och målrelaterad analys

Med utgångspunkt i principerna för utvecklingseffektivitet ska Sveriges utvecklingssamarbete i Guatemala vara långsiktigt, resultatorienterat och effektivt och genom tydliga och realistiska krav stärka en långsiktig utveckling med brett ägarskap hos aktörer i landet.

Komplementaritet med tematiska och regionala strategier bör eftersträvas där så är påkallat.

Verksamheten inom ramen för strategin ska operationaliseras, genomföras och följas upp i enlighet med de principer och processer som anges i uppdrag om bland annat evidensbaserad styrning, genomförande och uppföljning av landstrategier och andra strategier inom biståndet (se till exempel UD2024/17865, UD2026/06869 och UD2026/08216).

Sida ska i genomförandet av verksamheten särskilt beakta följande.

Förbättrade försörjningsmöjligheter genom inkluderande institutioner, jobbskapande och handel

Arbetsmarknaden domineras av informella arbeten och ofta undermåliga arbetsvillkor. Diskriminering på arbetsmarknaden är utbredd. Kvinnor och urfolk, i synnerhet på landsbygden, är särskilt utsatta. Det låga skatteuttaget i kombination med begränsad offentlig upplåning hämmar offentliga initiativ som skulle kunna underlätta ekonomisk tillväxt och produktiv sysselsättning. Utvecklingen av Guatemalas privata marknad bromsas av utvecklingshinder som de facto monopol inom vissa sektorer. Svenska företag uppfattas som pålitliga partners och kan bidra med mervärde inom teknik för grön och digital omställning där svensk kunskap efterfrågas. Guatemalas regering strävar också efter att skapa fler jobb med rättvisa löner och goda arbetsvillkor samt att främja rättvis och hållbar handel för att stödja ekonomisk tillväxt och utveckling.

Verksamheten inom strategin ska därför stödja produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, företagande och handel som kan bidra till en mer inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt och utveckling. Samtidigt bör stöd inriktas på att utveckla regelverk, institutioner och processer för att öka

landets kapacitet att delta i en regelbaserad världshandel, inklusive tillämpning av konkurrenslagstiftning.

Stärkt demokratisk utveckling med ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer samt frihet och egenmakt för kvinnor och flickor

Guatemala har under de senaste åren utvecklats i en positiv demokratisk riktning. Den demokratiska utvecklingen är emellertid skör och kräver stöd på både politisk och institutionell nivå. Domstolarnas bristande oberoende leder till utbredd straffrihet. Ineffektiva politiska institutioner, svaga rättsliga institutioner, korruption och aktörer som underminerar demokratiska institutioner och rättsstatens principer utgör fortsatta utvecklingshinder. Sveriges goda anseende och långvariga engagemang till stöd för demokrati, fred och civilsamhället i Guatemala, utgör ett mervärde i dessa frågor. En fortsatt demokratisk utveckling är även av vikt för Sverige och EU:s alliansbyggande till stöd för den regelbaserade världsordningen och demokrati.

Verksamheten inom strategin ska därför bidra till ökad rättssäkerhet samt minskad straffrihet och minskad korruption. Stöd till förbättrade förutsättningar för medborgare att påverka politiska processer och utkräva ansvar bör prioriteras. Verksamheten bör bidra till att stärka organisationer, aktörer och nätverk som främjar mänskliga fri- och rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Sverige bör även bidra till ökad institutionell kapacitet att tillhandahålla grundläggande samhällstjänster, samt bidra till ett stärkt, fristående och pluralistiskt civilsamhälle.

Jämställdhetsperspektivet ska där så är relevant integreras i biståndet genom insatser som bidrar till att stärka kvinnors och flickors egenmakt, fri- och rättigheter och meningsfulla deltagande i samhällsutvecklingen. Där så är relevant bör även sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) beaktas.

Övergripande frågor

För att stärka den långsiktiga hållbarheten och effektiviteten i utvecklingssamarbetet ska klimatförändringarna och miljöpåverkan genomgående beaktas och möjligheter att bidra till utsläppsminskningar och anpassningsåtgärder övervägas i all verksamhet. Där så är relevant och effektivt kan ett eller flera delmål om klimat och miljö inkluderas i insatser som har ett annat huvudsyfte än klimat och miljö.

Digitaliseringens möjligheter ska utforskas och utnyttjas där det är möjligt och bedöms vara effektivt. Stöd till digitalisering ska värna cybersäkerhet och respekt för mänskliga fri- och rättigheter, främja säker och betrodd digital infrastruktur samt syfta till att minska digitala klyftor.